

Fremsat den 24. februar 2022 af Sikandar Siddique (FG), Uffe Elbæk (FG) og Susanne Zimmer (FG)

Forslag til folketingsbeslutning om certificering af tolke

Folketinget pålægger regeringen i indeværende år at sikre hjemmel til certificering af tolke i offentligt regi. Denne certificeringsordning skal udarbejdes med inspiration i Translatørforeningens forslag til en national tolkeordning i

Danmark. Regeringen pålægges samtidig at styrke tolke- og sproguddannelserne, herunder særlig for sprog fra Mellemøsten, Nordafrika, Afghanistan og Pakistan.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne ønsker med dette forslag at sikre hjemmel til certificering af tolke i offentligt regi. En certificeringsordning kan med fordel udarbejdes med inspiration i Translatørforeningens forslag til en national tolkeordning i Danmark. Kvalificeret tolkning understøtter retssikkerheden, patientsikkerheden og klientsikkerheden og skal derfor styrkes.

Vi mangler dygtige tolke

Det er et anerkendt problem, at der mangler tilstrækkelig dygtige tolke på en lang række offentlige områder i Danmark. Eksempelvis viste Translatørforeningen, som er en landsdækkende organisation for translatører og tolke, i 2017, at størstedelen af Rigspolitiets og tolkebureauernes tolke ikke havde de fornødne dokumenterede kompetencer (»Tolkning i Danmark kræver certificering«, Translatørforeningen, juni 2017).

Statsrevisorerne fandt det i 2017 utilfredsstillende, at hverken Justitsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet eller regionerne havde sikret en tilfredsstillende brug af fremmedsprogstolke (»Rigsrevisionens beretning om myndighedernes brug af tolkeydelser afgivet til Folketinget med Statsrevisorernes bemærkninger«, december 2017).

Der er endvidere en række insiderfortællinger af fagfolk på området, der har givet udtryk for deres bekymringer og fremhævet risikoen for misforståelser og fejl i asylsager, da der ikke findes en uddannelse eller certificering for tolke i Danmark (»Velbegrundet frygt – troværdighed og risiko i asylsager«, refugeeswelcome.dk, 2020).

Translatørforeningens foreslåede certificeringsordning

En oplagt løsning på tolkeproblematikken kommer fra Translatørforeningen, der i 2019 foreslog en national tolkeordning, som omfatter en certificeringsordning, en national tolkeliste og en tolkeuddannelse (Uddannelses- og Forskningsudvalget, alm. del – bilag 23, folketingsåret 2019-20). Heri fremgår det bl.a.:

»Den nationale tolkeordning bør dække hele den offentli-

ge sektor i Danmark kombineret med en mulighed for, at potentielle tolke kan opkvalificere sig, så de har en reel mulighed for at opnå de påkrævede kompetencer til at kunne levere tolkning af den ønskede kvalitet.«

Særlig Translatørforeningens forslag til en certificeringsordning kan fremhæves. I denne inddeles tolkene i tre forskellige kategorier:

1. Højeste kategori: Certificeret tolk i juridisk, sundhedsfagligt eller socialfagligt sprog.
2. Mellemste kategori: Uddannet tolk.
3. Laveste kategori: Godkendt tolk.

I forlængelse af denne tredeling giver Translatørforeningen gode bud på, hvilke krav og test der skal til for at blive certificeret i de respektive kategorier. Alle øvrige tolke benævnes »potentielle tolke«. Derudover anbefales, at det gøres til et lovkrav, at man altid skal benytte en certificeret, uddannet eller godkendt tolk i hele den offentlige sektor.

Forslagsstillerne mener, at Translatørforeningens foreslåede certificeringsordning ville give et bedre overblik og mere transparens i tolkestanden i Danmark til gavn for både myndigheder og borgere.

MENAP-tolkning og uddannelse skal styrkes

Forslagsstillerne ønsker særlig, at der kommer flere dygtige tolke i sprog fra Mellemøsten, Nordafrika, Afghanistan og Pakistan (de såkaldte MENAP-lande), hvor der i dag mangler tolke. Hvis en person eksempelvis tager en uddannelse i persisk eller arabisk på universitetsniveau, kan vedkommende have de fornødne kvalifikationer til at udøve tolkebistand, uden at vedkommende i dag bliver brugt som tolk af myndighederne.

Den nævnte certificeringsordning vil potentielt sikre en mere tydelig karrierevej som tolk for personer, der har kvalifikationerne i sprog fra MENAP-landene, men som i dag ikke benyttes som tolke. Derudover vil en styrkelse af sproguddannelserne også medføre, at flere potentielle tolke bliver uddannet.

Skriftlig fremsættelse

Sikandar Siddique (FG):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om om certificering af tolke.

(Beslutningsforslag nr. B 122)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.